

Čeští zemědělci udávají trendy ve snižování spotřeby pesticidů

03. 11. 2022

3.11.2022 - Tisková zpráva - Na českých polích se každoročně používá méně pesticidů. Pomáhá tomu zákaz některých účinných látek, dotační podpora šetrného hospodaření nebo zavádění precizních technologií. Všechna tato opatření přijalo Ministerstvo zemědělství.

„Adaptaci na klimatickou změnu bereme vážně, děláme řadu opatření, která jsou vzájemně provázaná a musí být i do budoucna velmi komplexní. Jedním z nich je snížení přípravků na ochranu rostlin, jejichž prodej ze všech zemí EU podle dat evropského statistického úřadu Eurostatu klesl nejvíce v České republice. Jsem na naše zemědělce hrdý, že jsou příkladem pro své evropské kolegy,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL).

Česká republika je ve využívání pesticidů pod průměrem Evropské unie. Z čísel evropského statistického úřadu Eurostat dokonce vyplývá, že mezi lety 2011 a 2020 v České republice prodej pesticidů klesl nejvíce. Pokles byl o 38 %. V Lotyšsku vzrostl ve stejném období o 77 %, v Rakousku pak o 61 %. Podle mezinárodní Organizace pro výživu a zemědělství zemědělci v ČR aktuálně používají průměrně 1,39 kilogramu účinné látky na hektar, Nizozemsko 10,82 kilogramu, Kypr 9,24 kilogramu či Rakousko 4,03 kilogramu.

OMEZENÍ POUŽÍVÁNÍ GLYFOSÁTU

Česká republika byla jedním z prvních unijních států, který omezil používání glyfosátu, a to prostřednictvím zákazu předsklizňové aplikace na plodiny určené pro potravinářské využití.

ŠETRNÉ HOSPODAŘENÍ

V roce 2020 Ministerstvo zemědělství spustilo v okolí vodárenské nádrže Švihov projekt, při kterém zemědělci využívají šetrnější technologie a méně chemických prostředků. Postupně bude projekt rozšířen i na území kolem dalších vodárenských nádrží. Podle Strategického plánu společné zemědělské politiky 2023–2027 budou také zemědělci zakládat podél vodních toků ochranné pásy. Budou alespoň 6 metrů široké, oseté trávou a bude na nich zakázané používat hnojiva a pesticidy. Pokud zemědělci založí pásy široké 12 metrů, budou mít nárok na ještě vyšší podporu.

PODPORA PRECIZNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ

Ministerstvo bude nadále podporovat investiční dotace na technologie, které pomáhají využívat prvky precizního zemědělství. Ty dokážou efektivně optimalizovat zemědělské vstupy. S ohledem na využívání přípravků na ochranu rostlin se jedná například o omezení překryvu aplikace těchto látek, a to za využití satelitní navigace a aplikační techniky vybavené sekční kontrolou, dále pak pásová aplikace přípravků jen v prostoru nad vysetou plodinou, nebo například variabilní aplikace herbicidů založena na aktuálním vyhodnocení stavu zaplevelení na základě připravených aplikačních map či využití technologií analyzující stav zaplevelení přímo v reálném čase.

PODPORA EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

Výměra ekologicky obhospodařovaných ploch i počet ekofarek každoročně narůstá. Aktuálně v České republice ekologicky hospodaří přibližně 5 tisíc farek na celkové výměře téměř 600 tisíc hektarů. S tímto podílem na celkové zemědělské půdě Česko zaujímá 6. místo mezi zeměmi EU. Do roku 2030 chce Ministerstvo zemědělství v ekologickém režimu spravovat čtvrtinu veškeré zemědělské půdy.

PODPORA INTEGROVANÉ PRODUKCE

V rámci snižování přípravků na ochranu rostlin je důležitá podpora integrované produkce rostlin, což je způsob produkce s omezeným používáním těchto přípravků a popřípadě jejich náhrada biologickými preparáty.

MECHANICKÁ LIKVIDACE PLEVELE

V roce 2020 Ministerstvo zemědělství spustilo dotační titul pro pěstitele cukrové řepy zaměřený na mechanickou likvidaci plevelu, která nahradila plošný chemický postřik. Za účinné možnosti likvidace se považuje opakované meziřádkové plečkování, ruční okopávání v meziřádku a v řádku a odstraňování rostlin mimo pole. Mechanická likvidace plevelné řepy patří k agro-environmentálním opatřením a také souvisí se zákazem neonikotinoidních látek na moření osiva cukrové řepy.

KONEC ŠIRÝCH LÁNŮ

Aby se česká krajina změnila, je nutné dělat přírodě blízká opatření. V roce 2020 Ministerstvo zemědělství zavedlo povinnost pěstování jedné plodiny na erozně ohrožených půdních blocích na maximálně výměře 30 hektarů. Tato pravidla se dotkla přibližně 2 300 zemědělských podniků a 600 tisíc hektarů polí, což byla přibližně čtvrtina veškeré orné půdy v ČR. Od loňského roku toto opatření platí na veškeré zemědělské půdě v ČR, bez ohledu na míru jejího erozního ohrožení. Od příštího roku se v oblastech silně ohrožených erozí výměra sníží povinně na 10 hektarů.

STROMY NA POLI

V novém programovém období společné zemědělské politiky bude pokračovat podpora zalesňování. Zcela nově bude podpořeno agrolesnictví, tedy systém využívání půdy, ve kterém se na stejném pozemku zároveň pěstují dřeviny a zemědělsky hospodaří. To pomáhá omezit erozi, stabilizovat a zvýšit biodiverzitu, zvýšit retenci vody v krajině a zlepšit malý koloběh vody v zemědělské krajině.

Snižování spotřeby pesticidů je jedno z hlavních témat českého předsednictví v Radě EU. Česko vede debatu o tom, aby se zohlednilo dosavadní úsilí, které jednotlivé státy EU vynaložily na ochranu životního prostředí a cíle snížení spotřeby pesticidů se mezi členy EU přerozdělily spravedlivě. Úplný zákaz používání pesticidů v citlivých oblastech by měl být podpořen pouze jasnými odbornými stanovisky.

Vojtěch Bílý

tiskový mluvčí Ministerstva zemědělství